

Кожна людина формує свою, єдино «істинну» точку зору, що є досить відносною за філософськими поняттями. Саме тому важливо з високою долею професіоналізму необхідно максимально донести до групи весь масив знань та понять для формування об'єктивних підходів до понять.

Важливу роль відіграє постать куратора навчальної групи або т'ютера. Завдяки своїм особистим якостям він повинен допомагати студентам адаптуватися до змін під час навчанням, а це можливе тільки за умови активної виховної роботи. Під час цієї роботи було б доцільно використовувати інформаційні технології, що трансформують оточуюче середовища навчальної групи. Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє частково моніторити загальну та особисту діяльність груп. Тому доцільним було б дослідити інститут впливу інформаційних технологій на сучасну молодь та застосувати отримані результати до виховної роботи.

РОЛЬ ПРОКУРАТУРИ У ПРАВОВОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: СПЕЦИФІКА СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ

О.С. ПРОНЕВИЧ, докт. юрид. наук, професор

головний науковий співробітник відділу наукового забезпечення організації роботи та управління в органах прокуратури Науково-дослідного інституту Національної академії прокуратури України

Правове виховання населення традиційно визнається одним з пріоритетних напрямів діяльності держави, що зумовлено прагненням викоринити правовий нігілізм, подолати соціальну апатію та активізувати громадянську ініціативу у державотворчому процесі. Правове виховання водночас є важливим чинником зміцнення законності в державі, оскільки юридична обізнаність громадян об'єктивно сприяє формуванню безпечного соціального середовища, реальному ствердженню ліберальних цінностей та розбудові інститутів громадянського суспільства. У вищезгаданому контексті особливого значення набуває правове виховання студентської молоді, яка традиційно виявляє високу соціальну активність і рівень громадянської відповідальності. Станом на теперішній час апробована практика залучення до реалізації комплексних заходів з правового виховання студентської молоді широкого спектру суб'єктів, правова природа яких містить обов'язковий виховний компонент. На загальному тлі уповноважених на подолання правового нігілізму у студентському середовищі органів державної влади прокурату-

ра посідає особливе місце, що зумовлено специфікою сучасної парадигми визначення місця прокуратури у системі органів публічної влади.

Відповідно до ст. 1 чинного Закону України «Про прокуратуру» органи прокуратури наділені повноваженнями здійснювати нагляд за додержанням і правильним застосування законів органами виконавчої влади, місцевими радами та їх виконавчими органами, військовими частинами, політичними партіями, громадськими організаціями, масовими рухами, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами та громадянами. Ураховуючи особливості правового регулювання діяльності і специфіку правозахисної діяльності прокуратури, аналітики виокремлюють тенденцію, що полягає у об'єктивній зумовленості активізації реалізації функції прокурорського нагляду за додержанням законів падінням загального рівня правосвідомості та правової культури населення. Водночас вони наголошують, що підвищення рівня правової культури населення призводить до звуження сфери прокурорського нагляду за умови здійснення судом та інститутами громадянського суспільства контролю за діяльністю органів державної влади.

Фахівці у галузі прокурорсько-наглядового права упродовж тривалого часу дискутують питання щодо притаманності прокуратурі функції правовиховання. Відсутність уніфікованого підходу до наукового осмислення означеної проблеми зумовлена невирішеністю більш широкої проблеми причетності прокуратури до реалізації заходів з попередження (превенції) правопорушень. Більшість науковців і практиків заперечує можливість виокремлення попередження правопорушень у якості самостійного обов'язку прокуратури. Натомість вони визнають наявність загальнопрофілактичного компоненту у контексті реалізації наглядових повноважень або функцій кримінального переслідування, координації протидії злочинності, захисту публічних інтересів у судочинстві. Частина дослідників (Л.М. Давиденко, В.Г. Мелкумов, К.Ф. Скворцова) виокремлюють попередження правопорушень як окрему функцію прокуратури, а правове виховання населення визнають її складовою. Деякі автори визнають правовиховання та участь у пропаганді законів самостійними обов'язками прокуратури (А.Д. Берензон, Л.М. Давиденко, В.Г. Розенфельд). Натомість В.В. Ключков констатує, що завдання попередження порушень закону виконується прокуратурою у контексті реалізації усіх функцій, а виокремлення функції правового виховання означає змішання понять функцій та основних напрямів діяльності прокуратури.

У ст. 5 Закону України «Про прокуратуру» закріплено вичерпний перелік функцій прокуратури, а саме: підтримання державного обвинувачен-

ня в суді; представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом; нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство; нагляд за додержанням законів про виконання судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. На нашу думку, відсутність формального закріплення на рівні титульного закону функції попередження порушень законів, жодним чином не унеможливило участі прокуратури в комплексних роз'яснювально-превентивних заходах у сфері протидії злочинності, оскільки вона здійснює нагляд за додержанням законів суб'єктами, уповноваженими на реалізацію профілактичної функції. Варто також звернути увагу на ч. 5 ст. 6 «Принципи організації і діяльності прокуратури» Закону України «Про прокуратуру», де прямо встановлено, що органи прокуратури України «„діють гласно, інформують державні органи, громадськість про стан законності та заходи щодо її зміцнення”». Як витікає з цього положення, прокуратура еволюціонує у рамках концепції відкритого суспільства, а її діяльність ґрунтується на принципах демократичної, соціально орієнтованої правової держави. Вважаємо, що означена норма містить достатні формально-правові підстави для обґрунтування твердження щодо безпосередньої причетності прокуратури до реалізації функції попередження правопорушень шляхом інформування широкого кола суб'єктів щодо наглядової діяльності органів прокуратур.

Систематичне інформування прокуратурою органів влади та громадськості є важливим чинником правового виховання населення, оскільки спрямовано на підвищення правової культури громадян, зміцнення довіри обивателів до системи кримінальної юстиції, зниження рівня віктимізації суспільства. Органи прокуратури здійснюють інформування населення про стан законності, діяльність із захисту прав і свобод громадян, охоронюваних законом інтересів суспільства та держави, участь у заходах з протидії злочинності, а також про результати вжитих заходів. Інформування здійснюється з використанням можливостей друкованих та електронних засобів масової інформації (у тому числі шляхом запровадження тематичних інформаційних блоків на шпальтах місцевих, регіональних і загальнонаціональних видань, а також створення телевізійних правових передач роз'яснювально-інформаційного спрямування) та у форматі особистих зустрічей (публічних виступів, лекцій, доповідей, брифінгів, прес-конференцій, проведення правових заходів у рамках тижнів (декад, місячників) правових знань за місцем навчання, роботи або проживання. Зауважимо, що за сучасних умов особлива увага має приділятися використан-

ню можливостей глобальної світової мережі Інтернет (створенню на сайтах органів прокуратури спеціалізованих розділів з правової просвіти, запровадженню Інтернет-приймальень прокурора в он-лайн-режимі тощо), відкриттю прямих телефонних ліній з питань роз'яснення законодавства, сприянню діяльності юридичних клінік при профільних вищих навчальних закладах.

Резюмуючи, зазначимо, що сучасна правова парадигма участі прокуратури у правовому вихованні населення має відчутну специфіку. З одного боку варто ураховувати, що титульний закон прямо не покладає на органи прокуратури обов'язку правового виховання. Водночас системний аналіз чинного законодавства дає підстави стверджувати, що прокуратура долучена до реалізації функції попередження порушення законів, а також зобов'язана інформувати громадськість про стан законності та заходи щодо її зміцнення. Прокуратура опосередковано бере участь у реалізації функції попередження порушення законів, оскільки вона повинна забезпечувати нагляд за дотримання законів суб'єктами профілактичної діяльності, тобто зобов'язувати їх неухильно та у повному обсязі виконувати вимоги закону, своєчасно виявляти і усувати причини та умови, що сприяли вчиненню правопорушень. Водночас, використовуючи існуюче різноманіття традиційних та інноваційних форм інформування населення, органи прокуратури безпосереднім чином долучені до правового виховання (є складовою профілактичної функції та заходом загального попередження злочинів), що об'єктивно зумовлено соціально-правовою природою інституту прокуратури.

ФОРМИРОВАНИЕ ДУХОВНО БОГАТОЙ ЦЕЛЕУСТРЕМЛЕННОЙ ЛИЧНОСТИ ВО ВРЕМЯ ОБУЧЕНИЯ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ

В.Б. ПРЯНИЦКАЯ, *преподаватель*

Харьковский национальный университет городского хозяйства имени А.Н. Бекетова

Воспитание культурной образованной личности является и всегда являлось одной из первоочередных задач любого общества. Появление ребенка на свет почти всегда приносит огромную радость родителям, мечтающим вырастить успешного человека. И они прикладывают массу усилий для этого, очень часто акцентируя внимание на материальном аспекте в воспитании своего чада, покупая дорогие вещи, дорогие игрушки. Тем более что средства массовой информации в основном развивают «хватательные рефлексы» у рядового жителя нашего государства, формируя потребительское отношение к жизни. Поэтому многие родители в основном заняты добыванием средств к существованию, чтобы идти в ногу со временем, а не воспитанием в ребенке ответственного отношения к жизни, патриотизма, любви к ближнему и т.д.